

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (DFD)
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
25/00588-3

Saksbehandler:
Hilde Silkoset

Dato:
29. september 2025

Svar på Høring - forslag til lov om digitale tjenester (digitaltjenesteloven)

Barneombudet viser til høringsbrev datert 2. juli 2025 om Høring - forslag til lov om digitale tjenester (digitaltjenesteloven) - gjennomføring av EUs forordning om et indre marked for digitale tjenester. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

Barn har rett til å vokse opp i trygge digitale omgivelser. Det er myndighetenes ansvar å sikre at barns rett til beskyttelse og deltagelse i digitale rom respekteres og styrkes – også i møte med teknologi og kommersielle interesser. Dette følger av FNs barnekonvensjon og av Grunnloven § 104, som slår fast at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i all offentlig beslutningstaking som berører barn.

Barneombudet støtter innføringen av digitaltjenesteloven og implementeringen av DSA.

Vi ber om at barnets beste legges til grunn i hele prosessen, og at lovgivningen utformes og håndheves på en måte som gir barn reell beskyttelse mot kommersiell utnyttelse, skadelig innhold og digitale risikoer.

Oppsummering av Barneombudets øvrige innspill:

- DSA må bidra til styrking av barns digitale rettigheter i tråd med barnekonvensjonen
- Det må innføres et generelt forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn
- Tilsynsmyndighetene må styrkes for å sikre effektiv og rettferdig håndheving
- Klageorganer må være uavhengige, kompetente og sikre reell domstolskontroll
- Det må etableres godt samarbeid mellom nasjonale og internasjonale tilsyn, med tydelig mandat til å ivareta barns rettigheter
- Barn og unge må få delta i utvikling og evaluering av regelverket

Barns digitale rettigheter må styrkes

Barneombudet har lenge vært bekymret for at arbeidet med barns digitale rettigheter er fragmentert og mangler langsiktighet. Det er vanskelig å få oversikt over regelverket og hvem som har ansvar for å håndheve det. Dette svekker barns rettssikkerhet og beskyttelse.

Det er uakseptabelt at norske barn har svakere beskyttelse enn barn i EU-land. Vi etterspurte derfor informasjon om prosessen med implementeringen av DSA i et brev til digitaliserings- og

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

forvaltningsdepartementet allerede i april 2024, og er glade for å se at DSA nå foreslås innlemmet i norsk rett gjennom digitaltjenesteloven. Dette er et viktig skritt for å sikre barns rett til personvern og beskyttelse, samt retten til deltagelse, lek og fritid.

Det må innføres et generelt forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn

Barn har rett til beskyttelse mot kommersiell utnyttelse. DSA inneholder viktige bestemmelser som skal ivareta dette, blant annet:

- Artikkel 26(3): Forbud mot reklame basert på profilering når mottakeren med rimelig sikkerhet er mindreårig.
- Artikkel 28(2): Forbud mot reklame basert på profilering ved bruk av særlige kategorier personopplysninger.

Barneombudet er imidlertid usikre på om disse bestemmelsene er tilstrekkelige. Det er krevende å identifisere barn på nett, og forbudet gjelder kun for selskaper som «med rimelig sikkerhet» kan fastsette brukerens alder, og gjelder kun reklame på plattformenes egne grenseflater. Risikoen er derfor til stede for at barn fortsatt vil bli utsatt for omfattende adferdsbasert markedsføring, også etter innføringen av DSA.

Vi viser til Stortingets vedtak om å utrede nasjonalt handlingsrom for et generelt forbud mot adferdsbasert markedsføring, og ber om at dette følges opp. Et generelt forbud vil etter vårt syn være i tråd med barnets beste og barnekonvensjonens krav om beskyttelse mot skadelig påvirkning.

Tilsyn må være reelle, effektive og rettferdige

For at barns rettigheter skal ha reell betydning, må regelverket håndheves effektivt. Vi har ikke innspill til hvilke konkrete tilsyn som bør utpekes, men understreker behovet for:

- Tverrfaglig nasjonalt og internasjonalt samarbeid
- Tilsyn med virkningsfull og avskrekkende myndighetsutøvelse
- Tydelige sanksjonsregler i tråd med artikkel 51 og 52 i DSA

EU-regelverket redegjør for at landene må lage regler for sanksjoner som faktisk fungerer. Det betyr at sanksjonene må være tydelige, stå i forhold til hvor alvorlig lovbruddet er, og være såpass strenge at de hindrer at det skjer igjen. Dette gjelder særlig når bruddene er alvorlige, skjer gjentatte ganger, varer over tid, eller når selskapet som bryter reglene har stor økonomisk og teknisk kapasitet.

Vi kan ikke se at det norske lovforslaget inkluderer slike formuleringer. Det mener vi er uheldig. Vi er kjent med at det kan være vanskelig for tilsynsmyndigheter å få gjennomslag for gebyrer som er store nok til å ha en avskrekkende effekt. Det kan føre til at regelverket ikke får den virkningen som EU har ment.

Derfor mener vi at formuleringer om sanksjoners virkning og forholdsmessighet bør tas inn i loven, særlig i § 13 om overtredelsesgebyr. Det vil sende et tydelig signal om hva som er hensikten med reglene og bidra til at tilsyn, klagenemnder og domstoler vurderer gebyrer på en

måte som faktisk beskytter barn, hindrer fremtidige brudd, har ønsket effekt, og samsvarer med EU-lovgivningens intensjon.

Klageorganer må ha bred kompetanse, sikre reell domstolskontroll og være uavhengige

Barneombudet har ikke konkrete innspill til hvilken klagenemnd som bør behandle klager på vedtak fra tilsynsmyndighetene, eller om det bør opprettes en ny nemnd. Likevel vil vi understreke at det er viktig at klageorganet har bred og relevant kompetanse, og nok ressurser til å gjøre en grundig og rettferdig vurdering av klagene.

Vi er bekymret for at tilsynsmyndigheter som skal beskytte barns rettigheter i dag ikke alltid har mulighet til å få prøvd viktige saker for domstolene, mens næringsaktører har større tilgang. Dette kan skape en skjevhet som kan svekke barns rettigheter over tid. For å sikre hensynet til barnets beste i klagesaker, mener vi at tilsynsmyndigheter må kunne ta saker til domstolene på egen hånd. Det må også sikres at det finnes reell domstolskontroll med vedtak fra uavhengige klageorganer, siden disse ikke kan overprøves av andre offentlige instanser.

Vi vil også understreke at medlemmer i klagenemnder må være uavhengige og ikke ha interesser i utfallet av sakene de behandler. Når slike nemnder settes sammen, må det tas hensyn til både faglig kompetanse og behovet for tillit og uavhengighet. Dette bør komme tydelig frem i lov, forskrift og retningslinjer, og tas med i vurderingen når nye medlemmer skal oppnevnes.

Internasjonalt samarbeid må styrkes

EU-kommisjonen har publisert veileder til artikkel 28,¹ som stiller krav til barns personvern og sikkerhet. Slike veiledere utvikles i samarbeid med nasjonale tilsyn. Det er viktig at norske tilsyn får mandat og ressurser til å delta aktivt i dette arbeidet, slik at retningslinjene blir ambisiøse og tar hensyn til barns behov og rettigheter.

Barn og unge må få delta i utvikling og evaluering av regelverket

Barn og unge må inkluderes og bli en integrert del av det videre arbeidet med implementering og oppfølging av DSA, både nasjonalt og i samarbeid med EU. Dette vil bidra til at tiltakene blir mer relevante og treffsikre. Barn har unik innsikt i hvordan digitale plattformer fungerer for dem i praksis, og deres medvirkning kan forhindre utilsiktede konsekvenser og styrke tilliten til regelverket.

Med vennlig hilsen

Mina Gerhardsen
barneombud

Hilde Silkoset
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/18f00c2a-4f1f-11ef-acbc-01aa75ed71a1/language-en>